

Huvudmässan i Tucson Convention Center

Tucson 7-11/2 '90

Av Peter Lyckberg

Årets mässa i Tucson var förlängd med en dag. När Tucson show '90 öppnade onsdag 7. februari var det som vanligt timeslånga köer till det till i år utbyggda Tucson Convention Center.

Till skillnad från tidigare år var nu både mineral och smyckehandlare samlade under samma tak. De flesta hade lite svårt att hitta «sina» handlare då det ej fanns någon karta över utställarna. Veckan bjöd på kyliga mornar men härligt solsken och värme runt 20-26° i skuggan större delen av dagen.

De flesta handlare sålde sämre än i fjol och tyckte att mässan var trög. Några nyheter dök dock upp.

Ett fynd av enorma kunziter gjordes vid Resplendor, nära Conselheiro Pena, Minas Gerais i juli 1989. De bästa var två, tre eller fyra färgade och priserna låg på några hundra dollar för de små biterna (1 dm) till \$ 20 000 - 100 000 för de största kristallerna på 4-7 kg och en längd upp till ca 50 cm. De flesta var ljusst gula, nästan färglösa, och härligt kunzitrosa-lila, ibland med partier av blågrön

och blålila färg. Dessa bleknar dock under långvarig exponering för solljus.

I en annan gruva i närheten, Pittora Mine gjordes i maj '89 ett jättefynd av kristalliserad rosenkvarts mestadels som små 3-6 cm grupper som såldes för \$ 70 - 500. Den största gruppen var ett 15 cm långt band av 2 cm rosenkvarts kristaller över en 20×20 cm stor grupp av mikrolinkristaller. För denna begärdes \$ 30 000. För älskaren av de vanligare pegmatitmineraler fanns flera stora kristaller i samma prisklass. Vasconcelos hade

en 34 kg tung topas kristall av en härlig gul färg samt en 30 cm kvartskristall med 7-10 cm långa inneslutna rosa/gröna elbaiter.

Största biten från Minas Gerais var dock ett fynd av härliga, välterminerade blåsvarta, 2-7 cm, apatit kristaller i vackra grupper tillsammans med Zinnwaldit i fina rosetter. Priserna låg rätt högt för detta vanliga mineral, cirka \$ 20 till \$ 200.

Även apatiter från ett gammalt fynd som gjordes 1977 i lös sand vid Bear Lake, Tory Hill, Ontario fanns till salu till humana priser.

De flesta kristallerna var 5-15 cm tjocka och 14-40 cm långa! Och påminner väldigt mycket om MalMBERGETS gul-gröna kristaller. De flesta 15 cm kristallerna låg på \$ 8-15.

Andra jättkristaller var Julio Gros röckkvartser upp till 90 cm, 300 kg, också från Minas Gerais.

I februari 1989 startade ett par amerikaner att vända alla varphögar vid San Benito Gem Mine, i Californien. Senare gick man även in och började karva ur partier ur det lösa berget med bulldozer. Resultatet syntes på måsan. Världens föra detta största facettslipade Benitoit är på 7 carat och finns på Smithsonian Institute i Washington. Det nya recordet är på 15 carat! Även härliga stuffer med benitoit, neptunit och ibland joaquinitt fanns att köpa, varav många var museistuffer. Prislågen från \$ 100 till flera tusen.

Största till salu var dock en 60×30 cm stuff med benitoiter upp till ca 4 cm. Fyndet gjordes 1938 av Earl Miner of Bakersfield, California. Som vanligt fanns en hel del pegmatittmineral från Pakistan, ljusblå akvamariner, gul-gulbruna topaser, orange spessartit granater på kunzit! Gröna fluoritoktaheder upp till 15 cm varav ett par var tillsammans med kvarts och turmalinkristaller. Från Kina syntes enorma realgarkristaller på upp till 4 cm, blanka, genomskinliga, de flesta på matrix. Varning bör dock ske till de som eventuellt köper

dessa! Det finns risk att ytan mattas och att kristallen delvis «pulvriskas» om den utsätts för kraftigt solljus under lång tid liksom krokoit, gediget bly etc.

Andra mineral som mister sin färg är tex. topas från Utah, på rhyolit. Spodumen, kunzit, och som bekant gediget silver, koppar etc.

Dr. Nikos Albandakis hade med sig annorlunda «gröna» kvartskristaller där övre delen var ametist färgad. De flesta 7-10 cm och kostade \$ 40-150.

Stoneham, Colorado producerade under två veckor cirka 1500 enkelkristaller och grupper av klara, blåa barytkristaller. I en förkastningszon fann man två jätte druser med kristaller 1-10 cm. Normalt är de täckta tunnt med calcit som måste tas bort men dessa var helt rena i drusen. Grön apophyllit och härliga Mesolitgrupper fanns från Poona, Indien. Ett helt rum var fyllt med praktstuffer från ägaren till det nu nedlagda stenbrottet. Majuba Hill har producerat några fina clinoclasegrupper, små xl.

Flera handlare hade enormt fina stuffer med diopas från Tsumeb från \$400 till 5500, ca 10-20 cm bitar, med kristaller på 3-10 mm. Även en del azuritkristaller, med dålig utbildning, upp till 9 cm!

Från Norden syntes en hel del Kongsberg silver, mest i trådform, samt en massa strengiter av bra kvalitet.

Bland föredragen utmärkte sig: The microminerals of Crestmore Quarry av Fred de Vito. Wulfenite by Dr. Peter Bancroft. Wulfenite twins by Dr. Emmanuel Fritsch. Synthetic Wulfenite by Dr. Kurt Nassau. Stolzite by Dr. Peter Modreski och Ore deposits of Saxong by Dr. Wolfgang Weber. Lördagskväll bjöd på ett föredrag om mineral och museer i öst europa av Dr. Peter Bancroft samt efterföljande mineralauktion.

Flera nya böcker fanns att köpa bla. ny utgåva av Encyclopedia of Minerals. Tyvärr fanns endast foto av vanliga mineral. Det som de flesta behöver är snarare fotografi av de mer sällsynta mineralen.

I år fanns ett ovanligt stort urval av azurit från Marocko, Utah och Bisbee. På en guldinmutning vid La Sal, Utah gjordes ett större fynd av azurit som flere handlare hade till salu från \$ 50 och uppåt. De flesta bitarna var bollar av kristaller precis som de Marockanska. De senare är oftast mer välutvecklade men desto dyrare, oftast mer än ett par hundra dollar.

Gerald Clark från Costa Mesa hade en gammal samling med Bisbee azurit. 72 st stuffer sammanlagt. Ett par superbiter bla en 25×15 cm malakit, med et 20 tal 2 cm:s azurit kristallgrupper-bollar. Begärt pris \$ 45.000,- Lite väl saftigt.

Från Tsumeb syntes några få fina kristaller varav en på 10 cm, delvis inkapslad. Samlare och mineralhandlare Marianne Godsha's samling à 20 000 stuffer fanns till salu, varav 1/3 var sällsynta stuffer som försålades av Cureton Mineral Company, dock till rätt höga priser. «Författaren» fick själv chansen att köpa upp 9 flats av hennes samling för 7 månader sedan. Dessa innehåll bla gamla godbiter som Epidot från Knappenwand, azurit från Chessy, Lyon, koboltglans från Tunaberg samt akvamarin och topas från Adun Tschilon, Sibirien.

Årets temamineral var wulfenit och flere av monstrarna var helt ägnade åt detta härliga mineral. Bla. fanns en hel monter med den Mexikanske storsamlaren Miguel Romero's wulfenitsamling från Mexiko.

På årets mässposter fanns en 3 cm stor matrix med flera små perfekta, fina röda Red Cloud Mine wulfeniter, funnen av Garth Bricker. Har du Mineralogical Record? Om så är fallet får du i nästa nummer läsa om Red Cloud Mine i en artikel om «silvergruvorna» i området med beskrivande berättelser om dåtidens liv vid gruvorna. Författare är naturligt Garth Bricker, som varit flest tusen timmar och knackat i gruvan av alla samlare i USA, samt Dr Peter Bancroft. Dr Bancrofts superbok Gem & Crystal Treasures finns fortfarande till för-

säljning men se till att få tag på en innan den blir en antikvitets som Dr Bancrofts The World's finest Minerals & Crystals.

De enda wulfeniterna som kanske slår de från R.C.M. är några av de bästa som hittats i San Fransisco Mine, Sonora, Mexico, vilket inte är långt söder om Tucson. Besök är inte att rekommendera då det just nu pågår stridigheter/motsättningar om gruvrättigheterna. Skottlossning förekommer, detta gäller förnuvarande även vid Topas fyndigheterna i Utah och geodfyndigheterna vid El Sveco, Chihuahua.

Sonora Desert Museum i Tucson visade i sin monter superfina wulfeniter från 12 olika gruvor i Sonora Desert, Arizona och Sonora, Mexico. Bland dessa återfanns en 12 cm:s stuf med upp till 4 cm stora wulfenitblad av en otroligt ren, genomskinlig gyllene gul färg, dessa sittande på en matrix av djuporange bollar av mimetit. Kanske är detta den finaste bit som finns bevarad. Drusen hittades så sent som 1975.

Får ni någonsin chansen att köpa en liten fin bit från San Fransisco Mine, ta den, och var rädd om stuffen!

Sonora Desert Museum är väl värt ett besök. Vägen dit går genom Sagvaro National Monument och museet har en fin utställning – djurpark – med Sonora öknens mineral, djur och växtrike. Planera 3 timmar minst.

I Las Vigas, Vera Cruz, Mexiko, har i år hittats ett stort antal fina ametistgrupper, samt lösa enkeltkristaller. Från Le Solar Mine sågs en hel del fina 3-8 cm stora Pyragryter med skarpa kristaller, samt en del Polybasite.

I april hittades en jättedrus på 4 meter bla. innehållande fina turmalinkristaller i Himalaya Mine, Californien. De flesta topparna hade brutits av vid explosionen som skett i drusen under bildandets slutskede men dessa hade åter börjat kristallisera på de avbrutna änderna innan kristallisationsfasen var till enda. I våras fanns flera matrixbiter till salu men de är nu slut. Även en del stitiotan-

talit hittades.

För den som planerar ett besök vid Tucson nästa år rekommenderas ett par dagar i fält. Flera intressanta fyndigheter finns endast ett par timmars bilresa utanför stan. Varmt rekommenderas en tur till Bisbee strax sydväst. Christmas Mine i norr samt Rowley Mine vid Gila Bend i nordväst. Bisbee bjuder inte på några stora mineralfynd men en tur på stan samt en tur in i den gamla gruvan med tåg och till fots.

Från Tucson är det billigt att flyga till Mexiko och San Diego. Resa till Guyamas vid Sea of Cortez tar en timma och kostar \$ 90 tur och retur. Havet håller 18-20°C vintertid och naturen är mycket vacker. Dock en typisk turistort, med priser därefter. La Festa Hotel på stranden i San Carlos, 12 km norr om Guyamas tar ca \$ 40 per natt i dubbeltrum. Guyamas är Jaques Costeauss «hem».

För den riktigt inbitne mineralogen finns färja från Guyamas till Santa Rosalia på Baja California. Vad där? Amelia Mine med Boleit, Paradakamit och andra mineral.

Vidare finns flyg engång om dagen från Guyamas samt även från San Diego till La Paz längst i söder på Baja California. Vattentemperaturen på 20-24°C och 30°C i luften, samt ett av de bästa fiskevattnen i världen. Ett annat tips är att flyga till San Diego ett par dagar. Missa inte Sea World, San Diego Zoo och San Diego County Museum of Natural History där man just nu håller på att bygga en pegmatitdrus av stuffer från San Diego County.

Det kommer att bli en kombinerad drus med bitar från flera områden, Himalaya Mine, Steward Lithia Mine, Tourmaline Queen, Pala Chief osv.

Vi ses i Tucson 91!

Från poolen i Hotell Quality Inn. Pris \$ 75 pr. natt i dubbeltrum.